

strojů a přístrojů, platí také pro dobu od 1. dubna 1937 do 31. března 1939 s tou změnou, že sleva všeobecné celní sazby podle § 2, odst. 2 zvyšuje se na 40%.

Čl. II.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr financí v dohodě s ministrem průmyslu, obchodu a živností a ministrem zemědělství.

Dr. Beneš v. r.

Dr. Hodža v. r.

Dr. Kalfus v. r.

172.

Zákon ze dne 26. června 1937

o prozatímní úpravě právního postavení guvernéra Podkarpatské Rusi a o souvislých opatřeních organizačních.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

V čele Podkarpatské Rusi je guvernér, kterého jmenuje a odvolává prezident republiky k návrhu vlády. Guvernér je odpovědný vládě a po zřízení sněmu Podkarpatské Rusi také tomuto sněmu.

§ 2.

Před nastoupením úřadu slibuje guvernér prezidentu republiky na svou čest a svědomí, že bude věren republice Československé, jejíž nedílnou součástí je Podkarpatská Rus, dbáti blaha Podkarpatské Rusi, svědomitě a neustranně konati své povinnosti a šetřiti ústavních a jiných zákonů.

§ 3.

Guvernérovi přísluší od složení slibu roční plat ve výši 100.000 Kč splatný v měsíčních lhůtách předem. Jeho vedlejší úřední příjmy upraví vláda.

§ 4.

Guvernér podává vládě návrhy a dobrá zdání v otázkách, týkajících se výhradně nebo převážně Podkarpatské Rusi, a může býti k tomu účelu pozván do schůze vlády.

§ 5.

(1) Guvernérovi přísluší v poměru k zemskému zastupitelstvu a k zemskému výboru země Podkarpatoruské tato oprávnění:

1. předsedá ve schůzích zemského zastupitelstva a zemského výboru,

2. spolu podpisuje všechny písemnosti, pokud jde o vyřízení věcí spadajících do působnosti zemského zastupitelstva, jakož i písemnosti, jimiž se svolává zemské zastupitelstvo nebo zemský výbor a jimiž se určují předměty jejich jednání,

3. spolu schvaluje usnesení zemského zastupitelstva podle § 36, odst. 1 zákona o organizaci politické správy,

4. spolu dává souhlas k opatřením zemského výboru podle § 51, odst. 1 zákona o organizaci politické správy; rovněž opatření zemského zastupitelstva, pokud se týče zemského výboru, podle § 51, odst. 2 až 4 téhož zákona mohou býti učiněna jen tehdy, když se o nich vyslovil též guvernér,

5. spolu schvaluje usnesení zemského výboru podle § 53, odst. 3 zákona o organizaci politické správy,

6. dává souhlas k zastavení usnesení zemského zastupitelstva a zemského výboru.

(2) Guvernérovi náleží ve veřejné správě Podkarpatské Rusi zatím působnost ve věcech jazykových, vyučovacích, náboženských a ve věcech místní správy v rozsahu a způsobu stanoveném v tomto zákoně; vládním nařízením lze působnost guvernérovi v těchto věcech rozšířiti nebo přizpůsobiti změněným právním poměrům bez jejího omezení. V jiných věcech náleží guvernérovi působnost, která naň bude přenesena zákonem.

(3) Guvernér se vyjádří předem ve lhůtě mu vyhrazené o každém propůjčení služebního místa v osobních stavech zaměstnanců politické správy systemisovaných pro obvod země Podkarpatoruské.

(4) Guvernér vykonává působnost příkaznou mu v poměru ke guberniální radě (§ 17) a je přednostou kanceláře zřízené podle § 11.

§ 6.

Guvernérovi přísluší:

1. rozhodovati o nárocích stran ve věcech náboženských (kultových), pokud rozhodování v těchto věcech přísluší podle dosavadních předpisů zemskému úřadu v Užhorodě; jde-li o finanční nárok proti státu, vyžádá si

guvernér před rozhodnutím vyjádření zemského úřadu, jemuž přísluší též hospodaření s příslušným rozpočtovým úvěrem;

2. vykonávají právo presentační na katolická obročí v zemi Podkarpatoruské u patronátů v oboru státní správy kultové a u patronátů státních podniků, vyhovuje-li presentovaná osoba státní správě kultové, která postupuje podle platných předpisů;

3. potvrzovati funkcionáře ostatních církví a náboženských společností státem uznaných (recipovaných) v zemi Podkarpatoruské, vyhovující státní správě kultové, pokud potvrzení funkcionářů těch je státní správě kultové vyhrazeno buď zákonem nebo předpisy církevních ústav státem schválených, s výjimkou funkcionářů, jejichž pravomoc se vztahuje na obvod celé země nebo na obvod větší;

4. k návrhu zemského úřadu určovati starosty měst Užhorodu a Mukačeva, pokud oprávnění to příslušelo by podle platných předpisů vláde;

5. k návrhu zemského úřadu potvrzovati volby starostů obcí v zemi Podkarpatoruské, pokud oprávnění to přísluší podle dosavadních předpisů zemskému úřadu nebo v prvé stolici ministerstvu vnitra;

6. k návrhu zemského úřadu učiniti opatření o dočasné správě obecních (městských) záležitostí u těch obcí (měst se zřízeným magistrátem) v zemi Podkarpatoruské, jejichž obecní (městské) zastupitelstvo bylo podle platných předpisů rozpuštěno;

7. v dohodě s viceguvernérem (§ 9): jmenovati a překládati na jiné úřední působišťe obecní a obvodní notáře v zemi Podkarpatoruské a propůjčovati jim služební místa, jejichž propůjčení není vyhrazeno vládě nebo presidentu republiky, jakož i ustanovovati čekatěle na tato místa, dále dávati zaměstnance na těchto služebních místech do výslužby s tou výjimkou, že úředníky na služebních místech třetí platové stupnice dává do výslužby ministerstvo vnitra;

8. rozhodovati o odvoláních ve věcech správy obstarávané obcemi samostatně v jejich vlastních vnitřních záležitostech [§ 2 a § 21, písm. a) až g) zák. čl. XXII/1886 o obcích], pokud v těchto věcech rozhodl v prvé stolici orgán obce a pokud rozhodování o těchto odvoláních přísluší podle dosavadních předpisů zemskému úřadu v Užhorodě;

9. vyjadřovati se v přiměřené lhůtě před rozhodováním ministerstva vnitra podle § 149, odst. 2, § 150, § 158, § 162 a § 163 zák. čl. XXII/1886 o obcích;

10. schvalovati po stránce jazykové učebnice sepsané v jazyku ruském nebo maloruském a určené pro školy v zemi Podkarpatoruské;

11. podávati ústředním úřadům návrhy a dobrá zdání o otázkách jazykových vztahujících se na obvod země Podkarpatoruské; dobré zdání takové si úřady ty zpravidla vyžadají, jde-li o věc povahy všeobecné;

12. vyžádati si od jiných než v bodě 11 uvedených státních úřadů, rozhodujících s konečnou platností ve věcech jazykových z obvodu země Podkarpatoruské, sdělení o způsobu jejich rozhodování v těchto věcech a podávati k němu připomínky.

§ 7.

Ve věcech školské správy a osvětové a umělecké péče v zemi Podkarpatoruské přísluší guvernérovi v mezích platných předpisů:

1. s výjimkou školství zemědělského po příslušném řízení referátu ministerstva školství a národní osvěty v Užhorodě (dále: školského referátu) a k návrhu tohoto referátu:

a) ustanovovati, překládati na jiné služební působišťe a dávati do výslužby učitelské osoby a jiné zaměstnance na státních školách národních a státních opatrovnách,

b) pověřovati profesory nebo učitele funkční školních inspektorů pro přímý dozor na školy národní a přidělovati síly těmto inspektorům,

c) vykonávati, pokud jde o ustanovování učitelských sil na nestátních školách, pravomoc příslušející dosud státní správě,

d) ustanovovati, překládati na jiné služební působišťe a dávati do výslužby státní profesory, státní učitele a jiné státní zaměstnance na středních školách, ústavech učitelských a školách odborných, pokud nejde o osoby, jejichž ustanovování (jmenování) přísluší vládě nebo presidentu republiky;

2. se souhlasem ministerstva zemědělství: ustanovovati, překládati na jiné služební působišťe a dávati do výslužby státní profesory, státní učitele a jiné státní zaměstnance na školách zemědělských, pokud nejde o osoby, jejichž ustanovování (jmenování) přísluší vládě nebo presidentu republiky, jakož i ustanovovati správce a učitelské síly na hospodářských školách lidových;

3. vyslovovati se o ustanovování ostatních státních učitelských osob a jiných státních zaměstnanců na školách a o jich překládání na jiné služební působišťe, jakož i o ustanovování zemských školních inspektorů nebo

o pověřování funkcí zemských školních inspektorů; totéž platí o státních inspektorech zemědělských škol a hospodářských škol lidových;

4. dávati souhlas ke všem správním opatřením školského referátu;

5. dávati souhlas k návrhům, které školský referát podává ministerstvu školství a národní osvěty ve věcech zřizování, organizačních změn, budování, dotací a podpor škol a ve věcech osvětové a umělecké péče, jakož i ve věcech sociální péče o studentstvo.

§ 8.

(1) Nedošlo-li k dohodě mezi guvernérem a viceguvernérem o výkonu působnosti uvedené v § 5, odst. 1, č. 2 až 6, nebo nesouhlasí-li guverner s návrhem zemského úřadu v případech uvedených v § 6, č. 4 až 7, přechází pravomoc k příslušnému opatření v daném případě na ministerstvo vnitra.

(2) Jde-li o propůjčení služebního místa uvedeného v § 5, odst. 3 viceguvernérem a vyjádří-li se guverner proti zamýšlenému opatření viceguvernérovu, učiní opatření to — nedojde-li mezi nimi k dohodě — resortní ministr.

(3) Nesouhlasí-li guverner s návrhem, který mu učinil školský referát podle § 7, č. 1, jest předložiti věc ministru školství a národní osvěty k dalšímu opatření; ministr školství a národní osvěty též učiní příslušné opatření při nepřiměřeném průtahu. V případech uvedených v § 7, č. 3 až 5 jest zamýšlená opatření nebo návrhy guvernérovi včas sděliti, aby k nim v přiměřené lhůtě zaujal stanovisko. Zaujme-li v případech uvedených tam pod č. 4 a 5 guverner stanovisko odchylné a nedojde-li v další přiměřené lhůtě k dohodě, jest v případech uvedených pod č. 4 předložiti věc ministru školství a národní osvěty k dalšímu opatření, kdežto v případech uvedených pod č. 5 sdělí školský referát se svým návrhem ministerstvu školství a národní osvěty též odchylné stanovisko guvernérovo.

§ 9.

Zástupcem guvernérovým je viceguverner, který je státním úředníkem. Viceguverner má — bez újmy práv guvernérových, vyplývajících z tohoto zákona — právní postavení zemského presidenta a je zejména též přednostou zemského úřadu v Užhorodě. Viceguverner zastupuje guvernera, když a pokud ho guverner zastupováním tím pověří, nebo nemůže-li guverner z jakýchkoli důvodů zastávati svůj

úřad, nebo je-li úřad guvernera uprázdněn. Též úředník, pověřený dočasným vedením zemského úřadu, zastupuje po dobu tohoto pověření guvernera.

§ 10.

Státní a jiné veřejné úřady, ústavy a orgány v zemi Podkarpatoruské jsou povinny v rámci své působnosti podporovati guvernera v jeho úřední činnosti.

§ 11.

K obstarávání záležitostí patřících do působnosti guvernérovy zřizuje se v Užhorodě kancelář guvernera Podkarpatské Rusi. Osobní a věcný náklad na tuto kancelář hradí se z prostředků státních a její zaměstnanci jsou zaměstnanci státními.

§ 12.

(1) Guvernérovi přísluší propůjčovati služební místa systemisovaná v osobním stavu kanceláře, jichž propůjčení není podle platných předpisů vyhrazeno vládě nebo presidentu republiky, a ustanovovati čekatele. Zaměstnanci kanceláře buďtež podle možnosti vybírání z obyvatelstva země Podkarpatoruské.

(2) Do výslužby dává zaměstnance kanceláře guverner. Odpočivné a zaopatřovací platy zaměstnanců kanceláře a pozůstalých po nich vyměřuje a poukazuje guverner v dohodě se zemskou finanční správou, která je vyplácí.

§ 13.

Guverner vede správu kanceláře podle jednacího řádu, který pro ni vydá se schválením vlády. Dokud se tak nestane, platí pro kancelář přiměřeně jednací řád pro zemské úřady se změnami plynoucími z tohoto zákona.

§ 14.

Pro řízení platí přiměřeně předpisy o řízení ve věcech, náležejících do působnosti politických úřadů. Z rozhodnutí a opatření guvernérových nelze se odvolati. Vykonatelná rozhodnutí (opatření) provádějí se politickou nebo soudní exekucí.

§ 15.

Byla-li rozhodnutím (opatřením) guvernérovým překročena jeho působnost nebo jinak porušen zákon, zruší vláda takovéto rozhodnutí (opatření).

§ 16.

Hospodaření guvernérovo děje se podle předpisů pro hospodaření státní a podléhá kontrole nejvyššího účetního kontrolního úřadu podle zákona ze dne 20. března 1919, č. 175 Sb. z. a n., o zřízení a působnosti nejvyššího účetního kontrolního úřadu.

§ 17.

Na dobu, než bude ustaven sněm Podkarpatské Rusi, zřizuje se guberniální rada jako poradní sbor guvernérův.

§ 18.

Sídlem guberniální rady je Užhorod. Guberniální rada může však být podle potřeby svolána i do jiného místa.

§ 19.

Guberniální radu tvoří:

1. všichni členové zemského výboru země Podkarpatoruské, jejichž funkce v guberniální radě trvá, i když zemské zastupitelstvo bylo rozpuštěno;

2. devět členů volených zemským zastupitelstvem země Podkarpatoruské podle zásad pro volbu zemského výboru; voleny mohou být i osoby, jež nejsou členy zemského zastupitelstva, jsou-li do něho volitelné;

3. devět členů, které jmenuje a odvolává vláda na návrh guvernérův.

§ 20.

Guvernér jest povinen vyžádati si dobré zdání guberniální rady v zásadních otázkách jazykových, vyučovacích, náboženských nebo místní správy.

§ 21.

Guvernér může guberniální radu svolati, kdykoli toho uzná potřebu. Musí ji však svolati nejméně čtyřikrát do roka. Žádá-li o svolání alespoň polovina členů, udávajíc pořad jednání, jest guvernér povinen svolati guberniální radu do 14 dnů ode dne, kdy dojde žádost o svolání.

§ 22.

(1) Jednání guberniální rady jsou neveřejná. Guvernér může z důležitých důvodů prohlásiti jednání o určitých předmětech za důvěrné. Schůze svolává a řídí, pořad a referenty určuje a o zachování klidu a pořádku při jednání pečuje guvernér. Svolání děje se

písemně nejméně 8 dní předem s udáním pořadu. Členové guberniální rady mohou podávat vlastní návrhy a činiti dotazy nejméně 5 dnů před schůzí, ve které má být o nich jednáno. Guberniální rada může se usnášeti, je-li přítomna aspoň polovina všech členů. Nesejde-li se tento počet, budiž s poukazem na toto ustanovení svolána schůze nová, při níž stačí k usnášení přítomnost aspoň jedné třetiny členů. Nesejde-li se ani tento počet, může guvernér i ve věcech uvedených v § 20 činiti opatření bez slyšení guberniální rady. K platnému usnesení guberniální rady je potřebí nadpoloviční většiny hlasů přítomných členů.

(2) Podrobnosti o jednání guberniální rady lze upravit^o jednačím řádem, který vydá guvernér se schválením vlády.

§ 23.

Vláda může po slyšení guvernéra guberniální radu rozpustiti, musí však učiniti opatření, aby do 3 měsíců mohla být ustavena nová guberniální rada.

§ 24.

Funkce členů guberniální rady je čestná. Členové mají však nárok na náhradu skutečných výdajů z prostředků státních; výdaje tyto mohou být usnesením vlády paušalovány.

§ 25.

(1) Tento zákon nabývá účinnosti po uplynutí 3 měsíců ode dne vyhlášení. Týmž dnem pozbývají účinnosti všechny předpisy o věcech upravených v tomto zákoně. Nedotčena zůstávají ustanovení o srážkách z příjmu guvernérova podle úsporných opatření personálních.

(2) Tento zákon provedou všichni členové vlády.

Dr. Beneš v. r.

Dr. Hodža v. r.

Dr. Krofta v. r.

Dr. Černý v. r.

Dr. Kalfus v. r.

Dr. Franke v. r.

Dr. Dérer v. r.

Najman v. r.

Bechyně v. r.

Ing. Dostálek v. r.

Dr. Zadina v. r.

Machník v. r.

Ing. Nečas v. r.

Dr. Czech v. r.

Tučný v. r.

Dr. Šrámek v. r.

Dr. Spina v. r.

Zajíček v. r.